

XI.

C o m m e n t a t i o

de rarioribus quibusdam, maximam partem arabicis,
plantis in amplissima Schreberi collectione repertis.

A u t h o r e

Franc. de Schrank.

Quum forte inter fasciculos plantarum, nondum suis locis a summo Schrebero herbario suo systematico insertarum aliud quaererem, incidi in fasciculos duos, quorum alter epigraphen praeservabat: *Plantae arabicae*, alter vero: *Plantae quaedam hispanicae, maxime e Monte Serrato*. Evolventi mihi utrumque mox constitit, utrumque a Celeb. Vahllo missum esse, et posteriorem quidem plantas ab hoc Viro ipso lectas, non in Hispania quidem omnes, sed in Gallia etiam meridionali, atque in Barbaria, maxime circa Tunetum, et vix unam ex Monte Serrato (quo tamen nomine non celebre illud monatum jugum Cataloniae, quod Manresae imminet, sed una minimarum ex Antillis Americae insulis venit) continere; priores vero ad unam omnes ex laboriosissimi Forskohlii collectione desumptas, omnes vero in longe rarissimarum numero esse, de quarum quidem

quibusdam Vahlius in suis *Symbolis Botanicis* locutus est, servatis vero aliis *Enumerationi Plantarum*, quam, morte praereptus, non ultra dimidium tertiae Classis perdixit.

Non distuli diutius hunc thesaurum cum Botanicorum scriptis conferre, mox expertus, quasdam quidem etiam a recentioribus peregrinatoribus visas, plerasque tamen praeter Vahlium, et, quod Arabicas attinet, Forskohlium a nemine descriptas esse: nam Willdenowius nonnisi Vahlium, quod ipse gratus fatetur, exscripsit. Sed Vahlii quoque descriptiones, etsi plerumque accuratissimae, non tamen semper eae sunt, quibus, si plantam ipsam, etsi siccum, intueri datur, nihil addendum esse videatur. Ego quidem in mea *Adversaria omnium nomina definitionesque retuli*; sed nunc nonnisi de illis referam, de quibus praeter haec amplius, quod dicam, habebo, illud monens, de Arabicis plantis locuturum non me soli Arabiae indigenas promittere, sed aliquas etiam circa Constantinopolim et in graecis insulis, plures vero in Aegypto, maxime circa Alexandriam et Cairum occurentes, a Forskohlio tamen in *Flora Aegyptiaco-Arabica*, quam Nieubuhrius edidit, indicatas.

CLASSIS II.

I.

Utricularia stellaris.

U. floribus racemosis; rami florentis basi foliis utriformibus, apice dichotome fibrillosis, verticillata.

Utricularia stellaris. *Lin. jun. suppl. p. 86.* — *Vahl. symbol. I. p. 6.* — *Willd. spec. I. p. 113. n. 11.*

Utricularia inflexa. *Forsk. arab. p. 9.*

Habitat in fossis agrorum oryza consitorum Indiae (*König*) et Aegypti (*Forsk.*).

Lin-

Linnaei filii descriptio minus bona; Forskohlii descriptio floris subobscura. Dicam, quid viderim.

Radices, ut in toto genere, nullae, quum planta nutrimentum ope herbae submersae adspiret. *Caules* longi, submersi natantes, alterni foliosi. *Folia* alterna, oblonga, fistulosa, undique in fibrillas longissimas, filiformes (dichotomas, addit Forskohlius) divisa. *Rami* floribundi ad perpendiculum elevati, aphylli praeterquam ad basin, ubi verticillus foliorum utriformium, utrinque attenuatorum (quorum 4 video, Forskohlius 7 et 8 vidit), apice in fibrillas dichotomas, sed breves divisorum. *Flores* racemosi; flos quivis fulcitur bractea linearis-lanceolata. *Corollae* formam non satis discerno, Forskohlius illam subobscura describit.

CLASSIS III.

2.

Cyperus mucronatus.

C. culmo tereti, aphylo; involuero monophyllo, erecto; capitulo sublaterali.

Cyperus mucronatus. Rottboell gram. p. 19. tab. 8. fig. 4. — Vahl symb. I. p. 7. — Retz. obs. V. p. 10. certe. — Willd. spec. I. p. 273. n. 20.

Cyperus lateralis. Forsk. arab. p. 13.

Habitat in Aegypto, ubi illum ad Rosettam legit Forskohlius, et in India, unde illum misit Königius; in Arabia inventum esse, nemo Peregrinatorum dixit.

Gramen hoc ad subdivisionem primam, *Culmo tereti*, pertinet, omnino enim totus culmus teres est, nec angulatus evadit, nisi

proxime ad capitulum, ubi incipit in involucrum monophyllum abire, et ibi proprie vaginam format, ex qua et capitulum et folium involuci oriuntur; hoc recta sursum iter suum prosequitur, seu cum culmo in directum porrigitur, fitque circiter $1\frac{3}{4}$ dig. longum; involutum est, et culmum uno latere canaliculatum refert, quod Forskohlium decepit. *Capitulum* situm habet horizontalem, constatque spiculis 3 — 8, uti ex authoribus colligo; ego 5 video, spiculis Poae Eragrostidis similibus, non omnino sessilibus, sed revera pedicellis brevibus fultis. *Pedicelli* tamen hi undique teguntur squamis brevibus, imbricatis, quae revera nihil aliud sunt quam glumae paleaceae cassae, et ipsae incrementum plenum haud nactae, quibus quum totus pedicellus obsitus sit, non inepte spicula sessilis dici potest, et contingit fortasse, ut in caldaria nostra translata planta, et cum cura culta, spiculae hae pro 14 aut 20 flosculis ad 30 vel 40 gerant.

Forma graminis Juncum filiformem in memoriam revocat. — Mucronatum dixerunt hunc scirpum, quod involucrum forma mucronis elongati ultra capitulum elevetur.

3.

Cyperus ferrugineus.

C. culmo triquetro, basi folioso; umbella composita, polyphylla; spicis omnibus pedunculatis, distinctis: spiculis linearibus, septemfloris. 4.

Cyperus ferrugineus. *Forsk. arab.* p. 14.

Habitat in Aegypto; in pratis ad Nilum copiosissimum et fere unicum Gramen.

Non est noster *Cyperus fuscus*, qui annuus est, quum praesens radicem repentem habeat, adeoque perennis sit. Differt praeterea

terea proceritate multo majore: specimen enim, quod coram est, 8 dig. metitur, sed authore Forskohlio etiam pedalis, imo dispithalis occurrit. Umbella universalis tria folia habet, quorum unum umbellam totam triplo excedit, alterum simpliciter umbella longius, tertium radio maximo aequalis est; praeter haec plura alia folia angustiora adsunt, singula ad singulos radios, quorum quodvis radium suum saltem aequat, saepe superat. Spiculae longiores quam in nostro C. fusco, et tamen nonnisi septemflorae, quum europaeo C. fusco sint 9 — 13-florae. Glumae lato-lanceolatae, acutae, eleganter spadiceae, solo margine pallidae, qui teste Forskohlio in recente planta viridis est.

4.

Scirpus capitatus.

S. culmo tereti, aphylo, striato, filiformi; spica ovato-globosa terminali; peristachyo bivalvi. 4.

Scirpus capitatus. Lin. spec. p. 70. n. 3. — Willd. spec. I.
p. 294. n. 12.

Scirpus caribaeus. Rottb. gram. p. 46. tab. 15. fig. 3.

Patria America tropica.

Definitiones hujus et *S. ovati* apud Willdenowium minus commoda occurunt; certe culmus *S. capitati* non magis setiformis, nudusque, spica non multo magis globosa dici potest quam *S. ovati*; compressus quidem culmus est in posteriore, sed non adeo ut valde pronum sit, hunc characterem observare; habent vero ambo Scirpi notas multo meliores. Igitur

capitatus S. culmo tereti, aphylo, filiformi; spica subglobosa, terminali, erecta; peristachyo bivalvi. 4.

ova-

ovatus S. culmo tereti, aphylo, filiformi; spica ovata, terminali, erecta; peristachyo univalvi. 4.

In *S. capitato* videor mihi flosculos triandros vidisse, qui in *S. ovato* plerumque sunt diandri.

5.

Scirpus maritimus.

S. culmo triquetro; panicula conglobata, foliacea; spicularum squamis trifidis: lacinia intermedia subulata. 4.

Scirpus maritimus. Willd. spec. I. p. 306. n. 55.

Scirpus corymbosus. Forsk. arab. p. 14.

Habitat circa Cahiram.

Europaeum, notissimumque Scirpum adfero, tum ut, quantum mihi licet, Forskohlii labores illustrem, tum ut geographicam plantae, quae etiam Bavariae indigena et ad lacum Chiemsee habitare dicitur, et passim nonnisi Maritima Europae incolere creditur, dispersionem indicem. Determinavi illum ad exemplar Forskohlianum, habeoque mecum consentientem Schreberum.

6.

Panicum fluitans.

P. spicis linearibus, alternis, sessilibus, adpressis; spiculis secundis, bifarium imbricatis, muticis; valvula peristachyi tertia minori, truncata.

Panicum fluitans. Retz obs. III. p. 8. — Vahl symb. I. p. 8. — Willd. spec. I. p. 338. n. 16.

Panicum geminatum. *Forsk. arab.* p. 18.

Gramen paniceum polystachyum sinicum, binis granorum ordinibus. *Pluken. amalh.* p. 110. tab. 417. fig. 7. mala.

Habitat in insula Madegascar, in Aegypto ad Rosettam, et ab India usque in Chinam.

In Aegypto in pratis crescit, inundatis quidem suo tempore, sed a quibus aquae recesserunt; quod ideo observandum, ne putetur colendo huic gramine aqua perennis necessaria esse.

Spica et spiculae sessiles, Paspali fere forma, illae internodiorum longitudine, hae ovatae, biseriatae, secundae. Simillimum gramen *P. brizoidi*, etiam nodorum colore atro-purpureo, a quo nonnisi tertia calycis valvula differt, quae in *P. brizoide* caeteris major, acuta, in *P. fluitante* caeteris minor, et adeo obtusa est, ut truncata videatur.

7.

Festuca dichotoma.

F. panicula dichotoma; spiculis sessilibus, divaricatis, trifloris, submuticis; foliis subulato-involutis, vaginis inflatis. Ⓛ.

Festuca dichotoma. *Forsk. arab.* p. 22.

Habitat in Aegypto ad Alexandriam.

Gramen parvum. *Radix fibrosa*, exilis, alba. *Culmi* (ex eadem radice plures) breves (*maximus*, quem video, duos digitos Viennenses non attingit), toti foliis, caule longioribus obiecti, ut *panicula aegre* ex *vagina* emineat. *Folia subulato-convoluta*; *vaginae ventricosae*, *striatae*, *membranaceo-marginatae*. *Paniculae dichotomae Ramuli tetragoni*; *quivis distachyos*, et *Spiculae divaricatae*,

ses.

sessiles, oblongae, triflorae. *Flosculi* non omnino mutici, quum gluma exterior brevissimum mucronem exserat, qui tamen nisi oculo bene armato videri nequit. *Gramen* totum glaberrimum.

8.

Aristida plumosa.

A. arista intermedia longissima, plumosa, basi nuda, lateralibus capillaribus, vix calyce longioribus. 4.

Aristida plumosa. *Vahl symb. I.* p. 11. tab. 3. — *Willd. spec. I.* p. 460. n. 6.

In Speciebus Willdenowii addatur ad Patriam Armeniam, quam teste Schrebero habet hoc gramen, etiam Aegyptus, ubi illud circa Cahiram legit Forskohlius.

Vidi siccum ex collectione Forskohliana.

9.

Poa unioloides.

P. spica disticha, compresso-plana; spiculis alternis, sessilibus, oblongo-ovatis; calycibus omnibus carinatis. 4.

Triticum unioloides. *Vahl symbol. II.* p. 46. — *Willd. spec. I.* p. 483. n. 16.

Poa sicula. *Jacq. icon. rarior. II.* tab. 303.

Cynosurus siculus. *Jacq. observ. II.* p. 22. tab. 43.

Briza cynosuroides. *Scop. del. insubr. II.* p. 21. tab. 11.

Non

Non describo plantam, botanicis notissimam, et toties ab antiquioribus et recentioribus delineatam. Sed mirari subit, qui factum sit, ut planta ad alienissimum Tritici genus relata sit, quam quivis rectius cum Jacquinio inter Poas, aut cum Scopolio inter Brizas quaereret, quamquam omnino forte priori generi sociandam. Sed Rachis dentata est, seu, quod aliis verbis idem est, Inflorescentia spicam veram constituit. Verum ejusmodi character et ex artis regulis non sufficit, et in aliis graminum generibus non attenditur; Bromi enim pinnatus, cristatus, distachyos aequa veras spicas gerunt, spiculis perfecte sessilibus, quos quidem nuper Panzerus a Bromis sejunxit, non quidem propter spiculas sessiles, sed propter florum discrepantem formam, neque ad Triticum retulit, sed ad nova a se constituta genera Tragum et Zernam.

C L A S S I S V.

IO.

Heliotropium coromandelianum.

H. caulibus decumbentibus; foliis oblongis, villosis, integris; spicis simplicibus conjugatisque.

Heliotropium coromandelianum. Retz. obs. II. p. 9. — Vahl symb. I. p. 13. — Willd. spec. I. p. 742. n. 8.

Heliotropium ovalifolium. Forsk. arab. p. 38.

Habitat in Arabia felici, et Coromandelia.

Radicem ego perennem suspicor; fusiformis quidem illa est, extus nigricans, et ad exortum vix multum ultra pennam corvinam crassa, et simpliciuscula, sed in distantia ab exortu circiter semidi-giti utrinque ramum exserit, longissimum, filiformem fere, simplicius-

culum quidem, nec fibrillosum, sed tamen, quantum videre licet, horizontaliter excurrentem, et forte radicaturum, quum tempus fuerit. *Caules* duo tresve ex eadem radice, procumbentes obliquive, nigricanti-fusci, tenui villositate vestiti, sed non hispidi. *Folia alterna*, brevipetiolata, oblonga, acutiuscula, integerrima, utraque pagina densius villosa, et inde non mollia quidem, sed tamen non hispida. *Inflorescentia*, ut in genere, in spicis elongatis, floribus secundis; *Spicas*, uti Retzius, solitarias geminasque video. Etiam semina pilos habent densos, adpressos, sed parte sui exteriore tantum.

Hispidos caulem et folia primus dixit Sparrmann; sed voce hac saepius pro indicanda hirsutie abuti mihi videntur Scriptores.

Descriptio ad specimen Forskohlianum facta est.

II.

Heliotropium lineatum.

H. foliis lanceolatis, petiolatis, hispidis, planis, subrepandis; spicis terminalibus lateralibusque conjugatis; caule procumbente, fruticoso. ♂.

Heliotropium lineatum. Vahl symb. I. p. 13. — Willd. spec. I. p. 743. n. 13.

Lithospermum heliotropoides. Forsk. arab. p. 39.

Habitat circa Cahiram in Aegypto, inter Cumeres.

Tota planta parvis, satis adpressis, sed densiusculis setis hispida. *Caulis* fruticosus, dichotomus, angulatus, praesertim ad partes superiores, nam in inferioribus, uti passim fit, magis in tere- tem formam abit. *Folia alterna*, brevibus petiolis fulta, variae magnitudinis, majora pollicem transversum longa, circumscriptione

lan-

laneolata, sed plerumque margine plus minus sinuata, ut adeo obtuse dentata evadant, acutiuscula, pagina superiori utrinque lineis tribus (venis principalibus) obliquis, impressis exarata. Margine revoluta non video, nisi unum alterumve; Vahlius hanc Notam in Charactere adhibuit, sed videtur haec forma non nisi casu per exsiccationem oriri. *Spicas* laterales conjugatas video; terminales in specimine, quod coram est, desunt. *Corollas* albas dicit Forskohlius, sed exsiccatione nigrescunt; *Tubus* primo angustus, longitudo calycis, tum campanulatus; *Limbus* parvus.

Ad specimen Forskohlianum.

12.

Cynoglossum lanceolatum.

C. foliis obverse lanceolatis, sublinearibus, punctato-hispidis, subtus impunctatis: radicalibus petiolatis, superioribus sessilibus.

Cynoglossum lanceolatum. *Forsk. arab.* p. 41. — *Vahl symb. II.* p. 34. — *Willd. spec. I.* p. 761. n. 3.

Habitat in Arabia felici.

Verum *Cynoglossum* est, officinali simile, sed multo minus. *Caulis* usque ad spicas vix digitum auricularem longi; *Spicae* plerumque geminae, sed etiam solitariae. *Folia* infima magis manifeste obverse lanceolata, petiolata; *caulina* fere linearia, basin versus attenuata, hispida tota uti omnis planta, sed setae, quae albidae sunt, in pagina superiori ex punto niveo oriuntur, quod in pagina inferiori fere deest.

Longitudo foliorum caulinorum fere 8 lin., latitudo $1\frac{1}{2}$ lin. Ego illa ad superiorem extremitatem non magis attenuata video quam in officinali, ut adeo character inde desumitus vacillet.

Corollas non vidi.

13.

Lithospermum ciliatum.

L. fructicosum; cortice albo, hispido; foliis ovatis, albido-hirsutis, margine setoso-ciliatis. 5.

Lithospermum ciliatum. *Forsk. arab.* p. 29. — *Vahl symb. I.* p. 14. — *Willd. spec. I.* p. 755. n. 13.

Habitat in Aegypto circa Cahiram, ad Canales.

Fruticulus parvus, valde ramosus, forte magnitudine Arbuti *Uvae Ursi*; erectum dicit Vahlius, mihi ex specimine Forskohiano, quod coram intueor, procumbens, aut certe diffusus videtur. *Caulis* et rami teguntur cortice albo, quasi gypseo, verruculis et setis aspero. *Folia* parva, magnitudine foliorum Serpylli, ovata, semiamplexicaulia, utrinque villo albo vestita, interspersis setis robustioribus, pariter albis. Omnes hae setae verruculis sat magnis insident, quae decidente seta remanent, unde verruculae corticis. Fructificationem non vidi.

14.

Primula verticillata.

P. foliis lanceolatis, serratis: radicalibus longe petiolatis, caulinis floribusque verticillatis. 4.

Primula verticillata. *Forsk. arab.* p. 42. — *Vahl symb. I.* p. 15. tab. 5. — *Willd. spec. I.* p. 800. n. 1.

Habitat in Monte Kurma Arabiae felicis.

Quod descriptioni Forskohlii et Vahlii addam, non habeo, nisi ut moneam, quas Bracteas florum verticillo subjectas uterque nominat

nat, vera folia esse, omnia sessilia, quarum quae infimo verticillo subjecta sunt, reliquis caulinis majora et serrata sunt, verticillo secundo subjecta minora et integerrima, verticillo tertio (nam tres verticilli adsunt) subjecta minima et integerrima: omnia lanceolata, latitudine pro ratione longitudinis aequa decrescente, tamen suprema lanceolato-subulata dici nequeunt. Nulla alia folia in caule.

15.

Stroemia glandulosa.

S. glanduloso-viscosa; foliis suborbiculatis; floribus apetalis. h.

Stroemia glandulosa. *Vahl symb. I. p. 20.* — *Willd. spec. I.*
p. 994. n. 3.

Cadaba glandulosa. *Forsk. arab. p. 68.*

Habitat in Arabia felici.

Caulis fruticosus. Folia alterna, petiolata, fere orbicularia, integerrima, forma circiter foliorum Rhois Cotini, sed minora, diametro linearum 6. Tota planta omnibus partibus obducitur glandulis minimis glutinosis, villo proprie nullo.

Difficile genus, quod tot fere anomalias habet, quot species; harum quatuor novimus, omnes Arabiae incolas, omnes Forskohlii industriae debitas, sed quarum duas sunt floribus apetalis et pentandrae, duas petaliferae, et harum una pentandra, altera tetrandra, quam propterea Forskohlius pro specie Cleomes habuit, quicum totum genus magnam affinitatem habet, distinguitur tamen staminum numero nec senario, nec ejus multiplo, et parte floris accessoria (Nectarium dicunt), quae est tubulus ligulatus excentricus inter receptaculum elongatum et laciniam calycis superiorem situs; convenit autem capsula uniloculari, tereti, bivalvi, quae perperam bacca

cor-

corticosa dicitur, et staminibus receptaculo pedicellato insidentibus,
et quoad hanc quidem proprietatem nonnisi cum quibusdam Cleo-
mes speciebus.

16.

Stroemia rotundifolia.

S. foliis orbiculatis, glabris; floribus apetalis. ♂.

Stroemia rotundifolia. Vahl symb. I. p. 20. — Willd. spec. I.
p. 994. n. 4.

Habitat frequens circa Lohajam Arabiae.

Facile in Herbariis haec species a priori distinguitur non foliorum glabritie tantum, sed etiam magnitudine, quippe quae 16 lin. in diametro habent, et saepe hanc mensuram excedunt. Minus recte Vahlius caulem fruticosum dixit, quum teste Forskohlio haec stirps arbor grandis sit.

17.

Salsola Suaeda.

S. fruticosa, diffusa; foliis semiteretibus, obtusis, alternis; floribus axillaribus, solitariis aggregatis; calycibus inermibus. ♂.

Suaeda vera. Forsh. arab. p. 69.

Patria Arabia felix.

Miserat hanc plantam Schrebero Vahlius, aut quis alias, certo a Vahlio acceptam, cum dubio, an Forskohlii *Suaeda* vera sit. Impossibile certe est, in sicco et vetulo specimine fructificationem examinare. *Suaedam veram esse* suadent flores plerumque so-

litarii, sessiles in axillis foliorum, quorum tamen nonnunquam tres
quatuorve adsunt; suadent folia semiteretia, obtusa, incurva, quam
formam floralia praesertim eleganter retinent; suadet color ramulo-
rum obscurus, nigricans, qui in recenti planta facile violaceus fuerit,
cum tamen cortex ramorum antiquiorum ita expallescatur, ut virgacae
salicinae decorticatae colorem refrat.

Ad Salsolae genus Schreberus retulit.

Differt a Salsolis herbaceis caule fructicoso;

- a *S. vermiculata* foliis uniformibus, solitariis;
- a *S. Arbuscula* foliis solitariis;
- a *S. arborescenti* foliis omnibus solitariis, inflorescen-
tia nullo modo spicata.
- a *SS. sedoide* et *muricata* foliis glaberrimis, et a
posteriore etiam calyce inermi.
- a *SS. fruticosa* et *indica* foliis patulis, minime imbrici-
atis, et floralibus flore longioribus, floribusque
plerisque solitariis.
- a *S. aphylla* denique caule ramisque foliosis.

18.

Statice incana.

S. caule subaphyllo, subdichotome paniculato: paniculae ramis
triquetris; foliis radicalibus lanceolato-spathulatis, mucrona-
tis. 2.

Statice incana. Vahl symbol. III. p. 25. — Willd. spec. I. p. 25.

Sta-

Statice speciosa. *Forsk. arab. p. LXV.*

Habitat in Aegypto.

An haec planta in Siberia inveniatur, nullo certo auctore proditur. Linnaeus illam a Forskohlio habuit, et arabicam credidit, quae quidem opinio erroris argui nequit, quum haec patria non repugnet; sed Forskohlius illam in Aegypto legit, inter aegyptiacas plantas, inter arabicas tacet.

Folia ad radicem numerosa, variae longitudinis, maxima tamen duos pollices transversos vix attingunt, lanceolato-spathulata, mucronata, trinervia. Inter haec *Caulis* exsurgit, spithamali magnitudine non multo major, teretiusculus, compressus tamen, dichotomiam affectans, quin vere dichotomus sit; *Rami* trigoni, iteratramosi, ramulis alternis. Folia nulla in caule et ramis, praeterquam ad ramifications, ubi semiamplexicaulia, acuta, lanceolata, brevia adscident. Fructificationem, quantum in sicco specimine licet, Vahlius descripsit.

Differt a *S. spathulata* *), cui simillima, 1) pubescens: incana enim est, quum illa folia habeat utrinque glabra; 2) forma foliorum: nam foliorum spathula oblonga est, illius obovata. Plures certe differentiae manifestae fierent, si plantam vivam cum viva conferre liceret.

Zanthoxylum punctatum.

Z. spinosum, *triandrum*, *calycibus tripartitis*; *foliis ternatis*: *foliolis oblongis*, *coriaceis*: *margine reflexo*, *crenulato*. Ȑ.
Zan-

*) Willd. hort. berol. I. fol. 63.

Zanthoxylum punctatum. Willd. spec. JV. p. 754. n. 4.

Habitat in Monte Serrato Insula, et in Insula S. Crucis.

Ex posteriore loco habuit Vahlus, in priore Rohrius legisse
videtur.

Ego quidem de Specie nullus dubito, etsi ramulum, qui co-
ram est, spinosum non videam; sed nec in Z. Clava herculis spinae
seu aculei valde frequentes sunt. Folia ego quidem ternata video,
rarius binata, supra nitentia, subtus albidiora et sine omni nitore,
consistentia fere buxeorum, sed minus crassa, foliolis oblongis, mar-
gine revolutis, crenulatis, puncta quidem ope lentis vitreae in pa-
gina aversa video, sed minutissima, nec excavata ut in Vite idaea,
superficialia, et jam copiosiora, jam rariora, vereorque ut foliis pro-
pria sint, forte ad Sphaerias vel Aecidii genus pertinentia; certe
etiam in cortice ramuli ejusmodi puncta adsunt, sed majora. Flo-
res minimi. Calyx triphyllus.

C L A S S I S VI.

20.

Allium desertorum.

A. caule teretifolio, umbellifero, foliis breviore; pedunculis elon-
gatis. 4.

Allium desertorum. Forsk. arab. p. 72.

Habitat in desertis Cahirianis.

Caulis vix tres pollices transversos excedit, sed folia sunt
multo longiora. Flores, quod formam attinet, ut in Allio carinato.

Stamina inquisivi, sed in vetulo specimine extricare non potui. Suspicor Filamenta subulata, et Forskohlium per errorem hoc de antheris enuntiasse.

C L A S S I S VII.

21.

Limeum humile.

L. caule procumbente; foliis suborbiculatis, mucronatis, petiolatis.

Limeum humile. *Forsk. arab.* p. 79.

Habitat in Arabia ad Lohajam.

Caules procumbentes, filiformes, cum *Ramis* alternis nudiusculi; *Folia* solitaria ad ramorum exortum, suborbicularia, mucronata, magnitudine lenticulae majoris, petiolo dimidii folii longitudine, tenui, basi tamen nonnihil dilatato et fere amplexicauli. *Flores* solitarii ex axillis ramorum. De genere nihil statuere possum, nisi *Forskohlii* auctoritate, quum florem perfectum non viderim.

C L A S S I S VIII.

22.

Amyris Kataf.

A. foliis ternatis; pedunculis fasciculatis, terminalibus, elongato-simplicibus, demum cymoso-ramosis. ♂.

Amyris Kataf. *Forsk. arab.* n. 80. — *Vahl symb. I.* p. 28. — *Willd. spec. II.* p. 334. n. 5.

Habitat in Arabia felici.

Pe-

Pedunculi nec proprie dichotomi nec bifidi dici possunt, etsi ad utramque formam accedant. Video ego quosdam breves, simplicissimos, unifloros; reliqui elongantur, demum finduntur in tres aut plures, bifloros, aut pluribus floribus praeditos; plerumque pedicelli intermedii seu divisiones centrales magis elongantur, sed non semper. Folia in ramulo a Vahllo ad Schreberum misso variae formae video, ut vix duo sint similia; serraturas invenire diu non licuit, partim quia margo nonnihil reflectitur, et hinc in foliis agglutinatis serratae visui subtrahuntur, partim quia sua natura sunt obsoletiusculae.

CLASIS X.

23.

Cassia ligustrinoides.

C. foliolis lanceolatis, quinquejugis cum impari: infimis minoribus; floribus racemosis; leguminibus compressissimis, glabris.

Habitat in Arabia. Herb. Schreb.

Planta frutescens. Folia alterna. Petoli, Pedunculi, cum Caule glabri. Foliola brevissime petiolata, perfecte lanceolata, quinquejuga cum impari: infima paulo minora. An glandula in Petiolo adsit, videre non potui. Corolla videtur flava esse cum venis saturatioribus. Legumina leguminibus Sennae simillima, apice rotundata, glabra.

Pro *Cassia lanceolata* Forskohlii *) primo intuitu habui; sed differt leguminibus glaberrimis, oblongis, nec linearibus villosis.

23

24.

*) Flor. arab. p. 85. nro 1. anflosomel. cilioloi. rugosoi. siliosoi. villosos.

Silene nicaeensis.

S. floribus solitariis, lateralibus, tota glutinoso-pubescent; foliis linearibus; calycibus cylindricis, decemstriatis; petalis bifidis. ♂.

Silene nicaeensis. *Allioni pedem.* n. 1576.

Habitat ad littora maris circa Tunetum. *Vahl in Herb. Schreb.*

Procumbens, glutinoso-pubescent. Folia linearia, remotiuscula.

Calyces striati, florentes cylindrici, fructificantes clavati.

Arenaria filifolia.

A. caulis suffruticosus, ad ramos flexuosis; foliis subulatis, pedunculis terminalibus, unifloris; calyce corollam superante. 24.

Arenaria filifolia. *Forsk. arab.* p. 211. — *Vahl symb. I.* p. 33. tab. 12. — *Willd. spec. II.* p. 727. n. 31.

Habitat in Monte Boca Arabiae.

Caulis proprie dichotomus non est, sed ramos gerit alternos, et ad quemvis ramum a via deflectit. *Folia* subulata, opposita, basi membranaceo-connata, ut in genere moris est; fasciculata proprie non sunt, sed ad axillas oritur ramulus, cuius folia nondum elongato ramulo fasciculum constituant, in solo laetiori per spatium longe manifestius divellenda, quale quid etiam in *Spergula nodosa* obtinet. *Pedunculi* terminales tres, uniflori, subelongati solent, sed non semper, circa sui medium duo folia opposita habere. *Calyx* corolla paulo longior: foliolis lanceolatis, acutissimis, trinerviis;

bi-

bistriata dixit Valius, sed ille per strias intellexit sulcos, non porcas.

CLASSIS XI.

26.

Talinum decumbens.

T. caule decumbente; foliis planis, obovatis, in petiolum attenuatis; racemis subterminalibus, depauperatis. ḥ.

Talinum decumbens. Willd. spec. II. p. 864.

Orygia decumbens. Forsk. arab. p. 103.

Portulacca decumbens. Vahl symb. I. p. 33.

Habitat in Arabia felici.

Miserat plantam Schrebero Vahlius cum nomine *Portulaccae cuneifoliae*, sed videtur memoria lapsus; nam huic nostrae calyx manifeste pentaphyllus (*P. cuneifoliae* diphyllus). Petala deciderint. Folia ego omnia opposita video, etsi Vahlius alterna dicat; Forskohlius de foliorum situ nihil habet. Caulis fruticosus dicitur, et angulatus; ego ramum herbaceum video, angulatum tamen.

27.

Euphorbia linearis.

E umbella trifida, dichotoma; involucris lanceolatis, serrato-dentatulatis; foliis linearibus, apice truncato marginibusque supremis serratis. 4.

Euphorbia retusa. Forsk. arab. p. 93.

Eu-

Euphorbia serrata. Vahl symb. II. p. 55.

Habitat in desertis Cahirianis, ubi tamen rarius occurrit.

Radix lignosa, perennis, *Caules* plures proferens, vix semipedem altos, simplices, foliosos, apice umbelliferos. *Folia* plane linearia, truncata, sed hoc apice truncato et proximis marginibus lateralibus denticulatis. *Umbellam* trifidam dichotomam dicit Forskohlius, quod ego in agglutinata planta non satis distinguo, video tamen *Involucra* ex ovata basi lanceolata, toto margine denticulata, foliis majora.

Forskohlius ipse fatetur, suam plantam a Linnaeana differre, quod perennis sit, folia denticulata, et involucra foliis latiora habeat, hinc mutandum nomen erat. Ob eandem rationem Vahlii nomen adoptare non licuit, quum planta, quam Linnaeus *serratam* dixit, ramosa sit, in caule florifero cordata folia, linearia in ramis sterilibus, et umbellam quinquesfidam gerat.

28.

Glinus setiflorus.

G. tomentosus; caule fruticoso; foliis orbiculato-cuneatis, undulato-crenatis; floribus axillaribus, subsessilibus.

Glinus setiflorus. Forsk. arab. p. 95. — Vahl symb. III. p. 64. —

Willd. spec. II. p. 929. n. 2.

Habitat in Inundatis Arabiae felicis.

Pauca habeo, quae ad bonas Descriptiones Forskohlii et Vahlii addam. *Tomentum*, quo tota planta plus minus obducitur, ex pilis stellatis constat, longiusculis tamen, et plerumque erectis, ut fasciculati potius quam stellati sind. *Folia* obovata non sunt, sed,

sed vere orbiculata, ita tamen, ut basi cuneatam formam assumant; per omnem marginem crenata videntur, sed videntur tantum, habent enim marginem integerrimum, sed minute undulatum, quo fit, ut crenas mentiantur. *Florem* Forskohlius in Glino crystallino melius descripsit, quam in hac specie: nam quae Nectaria audiunt, ea is in hac specie petala dixit, revera stamna castrata sunt, saepe trifida. *Spinulae* rigidae in basi pedunculorum, etiam parvae, sed satis fortes in ramorum apice. Denique *Caules* dichotome ramosos dicere nolle; sed, diffusi quum sint, fere ramos habent secundos, ea nempe plaga, quae caelum respicit.

CLASSIS XIII.

29.

Cistus Teucrium.

C. suffruticosus, stipulatus, procumbens; foliis oblongis, margine revolutis, calycibusque tomentosis. ♂.

Habitat — — —

Nomen Triviale Schreberus adscripsit, qui plantam a Vahlio ex collectione Forsteri habuit.

Planta parva, quae ex radice caules plures, filiformes, simpliciusculos, procumbentes, tomentosos, dense foliosos, producit. Folia ulterna, oblonga, circiter tres lineas longa, dense tomentosa, lateribus revoluta. Flores terminales. Calyces dense tomentosi. Corollas fructumque non vidi.

30.

Chelidonium dodecandrum.

Ch. foliis petiolatis, bipinnatifidis; floribus solitariis; siliqua tetragona, quadrisulcata. ☽.

Che-

Chelidonium dodecandrum. *Forsk. arab.* p. 100.

Habitat in desertis Cahirianis.

Planta parva, ut pedunculus cum sua siliqua facile sit tota planta longior, ramosa tamen nonnihil. *Folia radicalia bipinnatifida, laciinis ovatis; tribus extimis confluentibus; caulina vix bipinnatifida, sed simpliciter pinnatifida: laciinis linearibus, una aut altera, saepe nulla, lacinia laterali aucta.* *Flores pedunculati, axillares, parvi: pedunculis solitariis.* *Calyx valde setosus.* *Siliqua erecta, digitos duos transversos longa, tetragona, quadrisulcata, setis patentibus, validis hispida.* Flores apertos non vidi. Corollas violaceas, et stamina non plura quam 14 dicit *Forskohlius.*

CLASSIS XIV.

31.

Simbuleta Ennesem.

CHAR. GEN. *Didynamia angiosperma. Calyx quinquesfidus.*

Cor. ringens. Antherae connatae in corpus transversum moniliforme. (ante Culumneam).

Ennesem. S. ♂.

Simbuleta. Forsk. arab. p. 115.

Forskohlius et fructificationem hujus generis anomali et totam plantam egregie descripsit, tamen, quod mireris, Systemati a nostris systematum scriptoribus illata non est, propterea, ut opinor, quod a nullo alio Botanico vadimonium observationibus indefessi Forskohlii praestitum sit, quod quidem fortasse praeter Vahlium, qui Herbarium hujus Itineratoris coram habuit, et Schreberum, cui is specimen misit, praestare nemo potuit. Verum prior, quod scri-

scriptioni Forskohlianæ addendum nihil erat, de illa in Symbolis verbum nullum fecit, et alter, dum occasionem expectat, de illa loquendi, moritur.

Ego inflorescentiam ad Forskohlii ductum cum cura examinavi, et hanc descriptionem obtinui.

* * *

CAL. monophyllus, quinquedentatus: dentibus lineari-lanceolatis, angustissimis.

COR. calyce major, monopetala, ringens. *Tubus* supra calycem amplior, subcampanulatus. *Labium superius* brevius, bifidum. *Labium inferius* longius, trilobum: lobo intermedio infexo.

STAMINA quatuor, sub labio superiori, illoque breviora. *Filamenta* valde gracilia. *Antherae* quatuor manifestae, sed in corpusculum transversum moniliforme connatae.

PISTILLUM in vetulo specimine extricare non potui. *Ovarium* ovatum, *Stylum* filiformem, et *Stigma* capitatum dicit Forskohlius.

FRUCTUM nemo Botanicorum vidit unquam.

RADICEM annuam dicit Forskohlius.

CAULIS erectus, simplex, dense foliosus.

FOLIA sparsa, stricta, $\frac{3}{4}$ digiti Viennensis longa, lineari-filiformia, acuta, numerosissima, caulem fere abscondentia.

INFLORESCENTIA in apice caulis, racemosa; Racemo digitos
Viennenses duos cum dimidio longo. Flores parvi, pedi-
cellis brevibus, solitariis insidentes, singuli fulti
Bractea aliæ ipsum longitudine superante.

Quod si haec descriptio cum illa conferatur, quam Forskoh-
lius dedit, una alteram confirmabit. Sunt quaedam in mea, quae
paulo accuratius dicta sunt, quia per otium dicta sunt, quod Fors-
kohlio in itinere minus licuit; alia accuratius ab illo explicata sunt,
quia vivam plantam habuit.

Nomen genericum *Forskohlius* ex arabica lingua formavit;
ego triviale ex eadem lingua addidi, quia duobus his vocabulis simul
junctis incolae hanc stirpem indicant.

CLASSIS XVII.

Polygala tinctoria.

P. floribus cristatis, racemosis, terminalibus axillaribusque; foliis
obovatis, cauleque erecto ramoso pubescentibus.

Polygala tinctoria. *Vahl symbol. I. p. 50.* — *Willd. spec. III.*
p. 884. n. 58.

Polygala bracteolata. *Forsk. arab. p. 213.*

Habitat in Hadje, Arabiae felicis provincia.

Villosa proprie dici planta non potest, sed pubescens; etsi
pubes satis densa sit, non est tamen longa.

Ramum tantum vidi ex Herbario Forskohlii, florentem tamen.

Spartium monospermum.

S. ramis striatis; racemis lateralibus: floribus approximatis; foliis lanceolatis sericeis. h.

Spartium monospermum. Vahl symbol. I. p. 51. — Willd. spec. III. p. 927. n. 3.

Genista Raetam. Forsk. arab. p. 214.

Patria praeter Hispaniam etiam Aegyptus circa Suez.

Flores et Fructus non vidi in planta Forskohliana, convenit tamen exakte cum iconē et descriptione tam Clusiana Spartii II hispanici *), quam Forskohliana Genistae Raetam; convenit etiam nomen, quod Hispani cum Arabibus commune habent. Etiam Vahlius plantam Forskohlianam ad hanc speciem retulit. Difficultatem tamen habet, quod Forskohlius suae plantae legumen seminibus biseriatis foetum adscribat, quum Spartio monospermo semen unicum sit. An legumen alienum pro fructu hujus plantae accepit? Potuisse omnino vel in ipso ovario, cum flores habuerit, situm et numerum seminum inquirere; an hoc neglexit? An plane duo fructiculi in rerum Natura sunt, adeo per omnia simillimi, nec nisi fructu diversi?

Crotalaria biflora.

C. foliis simplicibus, ovatis, obtusiusculis, mucronatis; ramis calycibusque villosis; pedunculis oppositifoliis, subbifloris.

Crotalaria biflora. Willd. spec. III. p. 978. n. 18.

*) Hist. I. p. 3.

Habitat in India orientali.

Wistnu-Candi. Indis.

Rami filiformes, fere dichotomiam affectantes (ego semialtem spithamam longum coram me habeo), setis villosi. Folia brevissime petiolata, ovata, obtusa, setis adpressis aspera, alterna. Pedunculi oppositifolii, hirsuti, plerumque biflori, rarius triflori aut uniflori; Flores parvi, penduli. Calyx hirsutus, quinquepartitus, lacinii acute lanceolatis. Stamina nonnisi ima basi connata. Legumen ovato-globosum, pilis fusco-ferrugineis hirsutum.

Pedunculi non sunt axillares, uti Willdenowius in definitione dicit, sed oppositifolii, quod etiam Burmannus rectius observavit, quam verbis expressit.

Non videtur haec planta ad Forskohlianis pertinere; quum tamen in eodem fasciculo occurrit, de illa, quae observaverim, referre libuit. Huic propter affinitatem jungo duas alias species affines.

35.

Crotalaria pumila.

C. foliis simplicibus, linear-lanceolatis, subsessilibus; tomentosohirsuta; caulis subsimplicibus, decumbentibus; floribus terminalibus axillaribus.

Habitat

Schreberus plantam Herbario suo intulit cum nomine: *Crotalariae nanae*, cum addito, *Spec. nova*. Nomen mutavi, neu cum *C. biflora* confundatur, quae a Burmanno *Crotalaria nana* vocatur.

Planta

Planta parva et inamoena est, ex una radice caules plures, procumbentes, nec digitum minimum longos protrudit, undique omnibusque partibus tomentoso-hirsutos. Folia alterna, linear-lanceolata, subsessilia, hirsuta, uti omnia in planta. In summo caule flores aliquot, paucō numero, vix foliis longiores, axillares profert, quos non vidi, sed legumina ovata, minuta, erecta, undique tomentosa.

36.

Rafnia cordata.

R. foliis suborbiculato-cordatis, ciliatis, subsessilibus; stipulis scarosis, lanceolatis; floribus axillaribus, folio brevioribus. 24.

Habitat forte in Promontorio Bonae Spec.

Ex Herbario Schmiedelii, qui plantam pro *Crotalaria* sessili-flora habuit, in Schreberianum migravit; sed haec esse non potest, tum quod folia non sint lanceolata, tum quod Stipulae valde manifestae. Fructum non vidi; ad Rafniam refero propter magnam cum R. amplexicauli similitudinem.

Caules ex una radice plures, ascendentis, simplices, teretes, pilosi; pilis erectis. *Folia* alterna, simplicia, suborbiculari-cordata, acuta, inferiora brevissime petiolata, superiora majora, sessilia, supra his majora, imbricata, quovis *Florem* solitarium, subsessilem occultante. *Calyx* pilis albis hirsutus, quinquedentatus: dentibus lanceolatis, subaequalibus. *Corolla* videtur lanceolata fuisse.

37.

Indigofera semitrijuga.

I. foliolis obcordatis, pinnatis, quinis ternatisque, hirsutis; leguminibus subsessilibus, torulosis, pendulis; caule decumbente, fruticoso. 5.

In-

Indigofera semitrijuga. *Forsk. arab.* p. 137. — *Vahl symbol. I.* p. 67. — *Willd. spec. III.* p. 1230. n. 30.

Indigofera argentea. *Burm. ind.* p. 171.

Habitat in Lohaja, Arabiae felicis provincia.

Fruticulus totus argenteus, ramis praesertim junioribus foliisque. Rami facile spinescunt, quemadmodum in specimine video, quod coram est. Folia brevissime petiolata, pinnata foliolis quinque, alia ternata: foliolis parvis, obcordatis, saltem terminale tale est, quod reliquis paulo majus; reliqua rotundata videntur apice, cuneata de reliquo. Stipulae hirsutae, filiformes. Flores Fructusque non vidi.

38.

Hedysarum lappaceum.

H. foliis ternatis, hirsutis: foliolis obcordatis; floribus axillaribus subsolitariis; lomentis biarticulatis, tomentosis. t.

Hedysarum lappaceum. *Forsk. arab.* p. 136. — *Vahl. symb. I.* p. 64. — *Willd. spec. III.* p. 1184. n. 34.

Habitat in Lohaja, Arabiae provincia.

Definitio Vahlii hamos aculeorum lomenti inter characteres assumit, qui tamen non semper adsunt, pluribus aculeis, imo saepe omnibus rectis. Lomento biarticulato ab omnibus speciebus differt, praeterquam ab H. biarticulato, a quo distinguitur lomenti articulis muricatis, et floribus axillaribus, cum illud lomenta non muricata, et flores terminales racemosos habeat.

C L A S S I S X I X.

39.

Prenanthes spinosa.

P. fruticosa; caule ramosissimo: ramis dichotomis, spinosis; foliis linearibus; pedunculis lateralibus; unifloris. ♂.

Prenanthes spinosa. *Forsk. arab.* p. 144. — *Vahl. symb. II.* p. 66. — *Willd. spec. III.* p. 1538. n. 17.

Habitat in littore isthmi aegyptiaci circa Suez.

Rami adeo dichotomiam adfectant, ut ipsae spinae, quae fere omnes terminales sunt, illam conservent. Haec dichotomia, quam Vahlius inter characteres specificos refert, melior Nota est, quam quae a foliis desumitur: nam haec in fruticulo, qui ad nos perfertur, saepe desunt, et in ipsa viva planta character inconstans est: teste enim Forskohlio semper quidem sunt linearia, sed nonnisi interdum lineari-sinuata.

40.

Serratula spinosa.

S. caule dichotomo; foliis tripartitis, simplicibusque, pungentibus: laciinis linearibus. ♂.

Serratula spinosa. *Forsk. arab.* p. 217.

Habitat in insulis Imbro et Tenedo, ad Dardanellas, in littore Natoliae, quo postremo loco tomentosula evadit.

Frutex dumosus, diffusus, non parvus, quum propter spinas ad hortorum agrorumque sepes adhibeatur.

Ha-

Habitus omnino Serratulae, ut ex ramo video, quem Vahlius a Forskohlio habuit, et qui nunc in Herbario Schreberiano est. *Calycis cylindrici squamae oblongae*, margine membranaceae, subhyalinae, terminatae mucrone minuto, non pungente. *Pappus setaceus*, dentatus. *Receptaculum nudum*, nec paleaceum, nec villosum. *Flosculos* non vidi, sed tubulosos facile credo, quod Forskohlius plantam cum *Centaurea spinosa* conferat, a qua tamen calycibus foliisque differt. *Caulis* imperfecte dichotomus; *Rami* striati. *Folia sessilia*, linearia, 9 lin. longa, angustissima, pungentia, simplicia et tripartita: laciniis lateralibus divergentibus, multo brevioribus.

Graecis Ιαλα στυβια, Turcis Djevan dicitur. Prius nomen forte ex νάλινον στύπος (vitrea stirps) corruptum est, plantaeque inditum propter subtransparentes margines squamarum calycinuarum.

41.

Gnaphalium spicatum.

G. herbaceum; caule numero, simplice, toto foliis sublinearibus, sublanatis obtecto.

Gnaphalium spicatum. *Vahl symb. I. p. 70.* — *Willd. spec. III. 1886. n. 95.*

Chrysocoma spicata. *Forsk. arab. p. LXXXIII.*

Habitat in desertis circa Cahiram.

In specimine Schreberi, quod a Vahlio habuit, cassi calyces adsunt. Dubitaveram primum de genere, nescius, an cum Forskohlio, qui vivam plantam viderat, an cum Vahlio, qui non nisi siccam et mancam examinare potuit, sentirem. Auxit dubium paucitas flosculorum, quum decem non plures foveolae in receptaculo adessent, flosculorum delapsorum vestigia, quod magis cum *Chrysocoma* quam

quam cum Gnaphalio convenire videbatur. Sed idem exiguus numerus flosculorum etiam passim in filaginosis Gnaphaliis obtinet, inter quae hanc speciem Willdenowius retulit.

Radix filiformis, flexuosa, ut videtur, annua. *Caules* in ipso radicis capite fasciculati, illud quasi in verticillo coronantes, variae altitudinis, sed altissimi vix ultra digitum indicem longi, fere a basi usque ad summum verticem floribus subsessilibus, foliisque hos flores circumdantibus obsessi. *Folia* haec linearia sunt (inferiora breviora, summa circiter 6 lin. longa), sed siccitate retrorsum tota sua longitudine convolvuntur, ut carnosa videantur; non tomentosa, sed supra parca, subtus multo copiosiore lana tecta; hanc lanam, uti sua natura ex coagulato transsudante succo ortam suspicor, quemadmodum in variis Cnicis obtinet, in viva planta glutinosum quid retinuisse credibile est, quippe tota sua longitudine haec folia arenulis minutissimis adhaerentibus infecta sunt.

Omnes hi flores cum ambientibus suis foliis nihil aliud, quam ramuli decurtati videntur, et suspicari libet, quod si hanc plantam nostris hortis inferri contigerit, fore, ut caules hi simplicissimi in ramosos abeant.

42.

Gnaphalium Kurmense.

G. fruticosum; foliis confertis, linearibus, lanato-tomentosis, canis, semiamplexicaulibus, erectis; corymbo terminali, multifloro, capituliformi. ♂.

Gnaphalium fruticosum. *Forsk. arab.* p. 218.

Habitat in monte Kurma Arabiae.

Proxime mihi cum *GG. saturejoide* et *capitellato* convenire videtur haec species. Quantus hic frutex evadat, me quidem latet, sed videtur comam satis densam formare, ramos enim per paria non longis a sese intervallis provenire video, ita ut quodvis par uni fere lateri adsideat, cum socialium horum ramorum unus ab altero non

nisi 3—4 lineis distet. In ramis paulo vetustioribus, forte prioris anni, folia decidisse video, at in floriferis, id est, extremis ramulis conferta sunt, sparsa, linearia, canaliculato-convoluta (forte ob exsiccationem), 5 lin. longa, angusta, lanato-tomentosa, apice mucronulo obtuso terminata. Corymbus terminalis, capitulum referens hemisphaericum, constans ex floribus numerosis (26 flores numeravi, etsi agglutinata planta non omnes videre potuerim), parvis ($1\frac{1}{2}$ lin. longis, non integrum lineam crassis; calyces cylindrici, facti ex squamis aureis, imbricatis, rotundatis; nonnihil lanae hos calyces obducere videtur.

43.

Jacobaea auriculata.

J. foliis lanceolatis, pinnatis: pinnis serratis: terminali lanceolata, maxima; auriculis stipularibus; calycibus intactis.

Senecio auriculatus. Vahl symb. I. p. 72. tab. 18. — Willd. spec. III. p. 1998. n. 78.

Senecio lyratus. Forsk. arab. p. 148.

Habitat in montibus Hadiensibus.

Obs. Cum Linnaei *Senecione alpino*, hodierna *Cineraria alpina* confundi non potest, multum enim omnibus partibus ab illo differt foliis circumscriptione lanceolatis, minoribus, floribus multo minoribus, radio parvo, et toto habitu graciliore.

Ego descriptiones et Forskohlii et Vahlii cum Natura contuli, et sequentem inde formavi descriptionem.

Caules (plures ex eadem radice) cubitales, diffusi, ramosi, striati, glabriusculi. *Rami* ramosi, glabri. *Folia* digitos duos Vienenses longitudine, digitum indicem transversum latitudine nonnihil excedunt, petiolata, circumscriptione lanceolata, pinnata pinnis 3—7, quarum extima reliquas longe excedit (sola $1\frac{1}{2}$ digitum longa), omnes argute et inaequaliter serratae, glabriusculae; accedunt plerumque auriculae duae ad petiolorum basin. *Petioli* pubescentes, folio multo

bre-

breviores. *Inflorescentia* subcorymbosa, terminalis. *Flores* floribus Senecionis vulgaris non maiores. *Pedicelli* squamis pluribus foliaceis minutis obsiti, *Pedunculi* fere nudi. *Calyces* simplices, fere ut in Senecione vulgari, sed glabri, intacti: foliola acuta. *Flosculi* radii 8—10, ligulati, calyce paulo maiores.

44.

Aster Ansif.

A. fruticosus, foliis sessilibus, angusto-linearibus, acutis, subtus hirsutis; floribus solitariis, axillaribus, subsessilibus. t̄.

Aster ericaefolius. *Forsk. arab.* p. 150.

Ansif Arabibus.

Habitat in monte Kurma Arabiac.

Rami cortice pallide fusco, sed ex lana tenui, qua obducuntur, canescente, a residuis foliorum sedibus exasperati. *Folia* sparsa, conferta, linearia, angustissima, acuta, fere 9 lin. lata, in planta sicca parum introrsum involuta, supra glabriuscula, subtus brevi hirsutie tecta, ad suam in ramum inarticulationem subtus glabra. *Flores* in axillis solitarii, subsessiles, rari, nempe nonnisi illis in axillis, ex quibus novus ramulus exsurgit. *Calycis* squamae exteriores ovatae, interiores lanceolatae.

C L A S S I S XXIV.

45.

Xyloma Clutiae.

X. solitarium, circulare, margine circuli post lapsum fungilli elevato.

Habitat in foliis Clutiae lanceolatae.

Circulare, planum, margine elevato circumdate, qui post lapsum fungilli in folio remanet. Figura circularis tamen subinde in irregularem obtuse angulosam mutatur. Diameter $\frac{1}{2}$ lin.

* * *

Mirari quis fortasse jure sibi videatur, qui fiat, ut Forskohlii authoritas, ubi sola est, a systematum seu elenchorum universarium scriptoribus hodiernis fere negligatur. Vix enim unquam contingit, ut ex ditissima hujus viri Flora aegyptiaco-arabica plantam ullam ejusmodi indicibus insertam videamus, nisi quam Vahlius illustravit. Ego vero adeo non reprehendendos hos viros censeo, ut potius jure illos facere credam, et ni facerent, labem suis operibus essent illaturi. Forskohlius nempe, ut fere Itineratorum plerorumque mos est, sibi soli scripsit, quae scripserat, per otium et cum cura examinaturus, quum novae suae patriae, Daniae, redditus fuisset, dum interim ipse usu rerum peritior, exercitatione dexterior, ipsa perpetua, etsi quasi cursoria, naturae tractatione doctior evassisset. Neque enim is consummatus Botanicus, veluti Gronovius aliquis aut Burmannus, erat, quum iter ingrederetur, sed alienissimis disciplinis intentus, vitae rationem sibi longe aliam sequendam proposuerat, nonnisi ab officiis gravioribus vacuas horulas in studium naturae collaturus, mentem recreandi, non novis laboribus fatigandi causa. Egregium ille quidem ab Linnaeo testimonium tulerat, sed tamen discipulus adhuc erat, Magister non erat; maximas de se spes excitarat, nondum impleverat, sine dubio impleturus, nisi fatis praereptus fuisset.

Quae quum ita sint, cum gratiam a Botanicorum Republica sese inituros, tum de imperterriti Viri manibus bene merituros esse, confidere posse videntur, quibus contingit, corpora naturalia, quae superstes ex omni expeditione Niebuhrus in Europam attulit, ex lege artis examinare, describere, ad sua genera referre, et relictis Forskohlii operibus eam qua licet, in publicum utilitatem addere, quam ipse, si superstes fuisset, uberioris multo collaturus erat, recenti rerum visarum memoria praecclare instructus, corporibusque his ipsis, quae nondum tempus edax rerum, cariesque momorderat, ad inquirendum longe, quam post tantum temporis lapsum, aptioribus.